

Zajímavé bryofloristické nálezy XLIV

Interesting bryofloristic records, XLIV

Pavel Dřevojan¹[ed.], Michal Hájek¹, Petra Hájková^{1,2}, Štěpán Koval³, Jan Kučera⁴, Filip Lysák², Ivana Marková⁵, Eva Mikulášková^{1,6}, Frank Müller⁷, Hana Švandová⁸ & Markéta Táborská⁶

¹Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Ústav botaniky a zoologie, Kotlářská 2, CZ-611 37 Brno, e-mail: pavel.drevojan@seznam.cz; ²Botanický ústav AV ČR, v. v. i., Paleoekologické oddělení, Lidická 25/27, CZ-602 00 Brno; ³Sobotín 154, CZ-788 16 Sobotín; ⁴Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky, Branišovská 1760, CZ-370 05 České Budějovice; ⁵Správa NP České Švýcarsko, Pražská 457/52, CZ-407 46 Krásná Lípa; ⁶Výzkumný ústav pro krajinu, v. v. i., Květnové nám. 391, CZ-252 43 Prácheň; ⁷Technische Universität Dresden, Institut für Botanik, Mommsenstraße 13, D-01062 Dresden; ⁸Veřovice 212, CZ-742 73 Veřovice

V případě nálezů z České republiky se taxonomické pojetí, nomenklatura a kategorie ohrožení řídí aktuálním seznamem mechorostů (Kučera et al. 2012) s výjimkou druhu *Brachythecium tenuicaule* (Spruce) Kindb., u nálezů ze Slovenska pak tamějším seznamem mechů (Mišíková et al. 2020). Zeměpisné souřadnice jsou uváděny jako úhlové geografické v systému WGS-84. Akronymy veřejných herbářů jsou v souladu s Index Herbariorum (NYBG 2025).

Anastrophyllum michauxii **EN** (I. Marková)

- Česká rep., NP České Švýcarsko, okr. Děčín, Krásná Lípa-Kyjov: Kyjovské údolí, tlející smrkový kmen ve svahu pod skalami v odumřelé smrčině u čedičového lůmku JZ odbočky k Jeskyni víl 1,3 km SZS od kaple v Kyjově [50°54'51,1"N, 14°26'33,4"E, kv. 5052d], 400 m n. m., 30. 4. 2024 leg. I. Marková, rev. J. Kučera, herb. I. Marková.

Třetí nález játrovky v Labských pískovcích. Na rozdíl od prvních dvou nálezů v Divoké soutěsce a Vlčí rokli, které pocházejí z pískovcové skály (Kučera et al. 2003), byla nyní nalezena na tlejícím kmenu, což je její obvyklý substrát.

Fossombronia pusilla **DD** (Š. Koval)

- Česká rep., CHKO Jeseníky, okr. Šumperk, Branná: obnažená hlina v hlubokém zářezu železniční trati 1 km JJV od kostela a 20 m S od přejezdu [50°08'33,1"N, 17°00'46,1"E, kv. 5868c], 575 m n. m., 17. 11. 2022 leg. Š. Koval, herb. Š. Koval.

Na lokalitě byla zaznamenána jedna plodná rostlina *Fossombronia pusilla* (obr. 1) vtroušená v bohatém porostu *F. wondraczekii*. Oba druhy zde byly makroskopicky zcela identické, mikroskopické znaky na výtrusech však byly jednoznačné.

Obr. 1. Játrovka hlávkovec drobný (*Fossombronia pusilla*), Branná na Šumpersku, 17. 11. 2022. Foto Š. Koval.

Fig. 1. The liverwort *Fossombronia pusilla*, Branná, Šumperk District, 17 November 2022. Photo Š. Koval.

Riccia papillosa **CR** (I. Marková)

- Česká rep., CHKO České středohoří, okr. Ústí nad Labem, Církvice: Malý Deblík, stepní stránka na západním svahu 0,7 km VJV od kostela [50°35'23.6"N, 14°02'43.9"E, kv. 5450a], 250 m n. m., 9. 6. 2024 leg. I. Marková & P. Zdvorák, det. I. Marková, rev. J. Kučera, herb. I. Marková. Dvě oddělené populace porůstající plochu 200 a 400 cm². Doprovodné druhy: *Brachythecium albicans*, *Bryum* sp., *Ceratodon purpureus* a *Weissia* sp.

Tato stepní játrovka byla poprvé sbírána v oblasti Českého středohoří L. Němcovou v roce 2013, a to v NPR Bořeň u Bíliny (Bryonora 54: 44, 2014).

Scapania compacta **DD-va** (F. Müller & J. Kučera)

- Česká rep., okr. Česká Lípa, Svor: PR Klíč, na úpatí znělcové skalní stěny ve východní části skalního masivu na jižním svahu ca 190 m JJV od vrcholu hory Klíč, na mírně vlhké skalní stěně [50°47'13"N, 14°34'19"E, kv. 5253a], 600 m n. m., 27. 4. 2024 leg. F. Müller, CBFS. Velikost populace nejvýše 1 dm².

Tento submediteránní a subatlantický druh se v České republice vyskytuje na východní hranici svého areálu. Zařazení do kategorie DD-va podle Kučera et al. (2012) nebere v úvahu novější nálezy druhu na Plešivci u Kamýku v Českém středohoří (vícekrát leg. L. Němcová, úst. sděl., poslední ověření 2019, AOPK ČR 2025; 1999 leg. B. Buryová, Bryophyte Portal 2025), pravděpodobně proto, že určení druhu *J. Duda* bylo považováno za nejisté (L. Němcová, úst. sděl.). Podle zpracování pro online verzi Klíče (Duda & Váňa 2017) byl druh na hoře Klíč již historicky zaznamenán, přestože tato informace překvapivě chybí v dříve publikovaném rozšíření druhu (Duda 1971). Výskyt druhu na této lokalitě jsme se pokoušeli ověřit během exkurze s účastníky letošních bryologicko-lichenologických dnů v Lužických horách, avšak bez úspěchu. Další revidované herbářové doklady jsou známy z Prahy (Prokopské údolí), od Tišnova (Sýkoř) a Vranova nad Dyjí (Jazovice) a literární údaje pocházejí z Lužických a Jizerských hor, Krkonoš, Jeseníků, od Počátek, Jihlavy a Šternberku (Duda 1971).

Přiřazení nálezu k druhu bylo potvrzeno jak morfologicky, tak molekulárně (chloroplastový úsek *trnF-rps4*; J. Kučera, nepubl.).

Brachythecium tenuicaule **CR** (E. Mikulášková & M. Táborská)

- Česká rep., NP Šumava, okr. Prachatice, Stožec: pralesovitý porost v první zóně národního parku Jelení vrch na západním svahu Jeleního vrchu (897 m n. m.) v severní části klidového území 3,6 km JV od železniční stanice Stožec, borka starého buku [48°50'06,0"N, 13°51'16,1"E, kv. 7149c], 860 m n. m., 4. 7. 2025 leg. E. Mikulášková & M. Táborská, herb. E. Mikulášková.
- Česká rep., NP Šumava, okr. Prachatice, Stožec: starý porost v první zóně národního parku Pod kanálem ve východní části klidového území 4,3 km JJV od železniční stanice Stožec, borka starého buku [48°49'38,0"N, 13°51'26,2"E, kv. 7149c], 875 m n. m., 4. 7. 2025 leg. E. Mikulášková & M. Táborská, herb. E. Mikulášková.

Velmi vzácný epifytický mech, zaznamenaný v České republice dosud jen v Žofínském pralese na borce starého buku (Kučera 2009), kde byl autorkami tohoto příspěvku ověřen při terénním průzkumu v roce 2023. Nově zaznamenané výskyty druhu pocházejí ze zachovalých buko-jedlových porostů v jižní části Šumavy, kde rostl na starých bucích v malých populacích.

Calliergon giganteum **VU** (P. Hájková & F. Lysák)

- Česká rep., CHKO Slavkovský les, okr. Cheb, Služetín: slatinná louka 160 m V od Podhorní kyselky [49°59'08,9"N, 12°46'39,5"E, kv. 6042b], 706 m n. m., 30. 5. 2025 leg. P. Hájková & F. Lysák, det. P. Hájková, BRNU.

Calliergon giganteum je slatinný specialista náročný na trvale vysokou hladinu vody, někdy považovaný za reliktní druh (cf. Hájková et al. 2018). Ve Slavkovském lese je poměrně vzácný, většinou ho zde nahrazuje druh *C. cordifolium*. V současnosti je známý jen z několika málo lokalit, tj. několika míst v PP Podhorní slatě (např. Štechová et al. 2019), u Rájova (Tájek 2016), v PP Poutnov a u Babic (Bryonora 58: 74, 2016). Historicky se vyskytoval ještě u obce Prameny (Válek 1962). Nově nalezená populace je nevelká a obsazuje sníženiny ve slatinné louce s kalcitolerantními rašeliníky. V mechovém patře dominovaly *Calliergonella cuspidata* a *Sphagnum*

teres, v bylinném patře *Carex nigra*, *Comarum palustre*, *Menyanthes trifoliata* a *Valeriana dioica*. Podzemní voda měla pH 6,5 a konduktivitu $134 \mu\text{S}\cdot\text{cm}^{-1}$.

Campylostelium saxicola **CR** (J. Kučera)

- Slovensko, Oravské Beskydy, okr. Námestovo, Zákamenné: vrch Ťušť, při státní hranici s Polskem 90 m SV vrcholu, na pískovcovém skalním bloku v polostínu [49°24'34.8"N, 19°11'14.8"E, kv. 6581c], 1150 m n. m., 18. 8. 2025 leg. J. Kučera, CBFS. Populace celkem asi 2 dm^2 , spolu s druhem *Schistidium lancifolium*.

Drobný mech, který je ve flyšovém pásmu pravděpodobně celých Karpat poměrně hojný. Větší množství nálezů je však známo pouze z České republiky (Soldán 1991) a Polska (Stebel 2006). Na Slovensku byl dosud zjevně přehlížen, jak potvrzují pouze tři historické (Babia hora, Stará hora v Oravské Maguře a Bukovské vrchy; Soldán 1991) a dva recentní údaje (Poľana a Čergov; Širka et al. 2020, Širka & Kubešová 2025).

Catospium nigratum **VU** (P. Hájková & M. Hájek)

- Slovensko, Velká Fatra, okr. Martin, Blatnica: Rakytovská dolina, vápnitě slatinisté 6,5 km JV od evangelického kostela [48°53'19.7"N, 18°58'42.0"E, kv. 7179b], 733 m n. m., 6. 6. 2025 leg. M. Hájek & P. Hájková, BRNU.

Obr. 2. Mech *Catospium nigratum* na vápnitě slatině v závěru Rakytovské doliny ve Velké Fatře, 6. 6. 2025. Foto P. Hájková.

Fig. 2. The moss *Catospium nigratum* at the calcareous fen in the Rakytovská dolina valley in the Velká Fatra Mts, central Slovakia, 6 June 2025. Photo P. Hájková.

Podle práce Dítě et al. (2011) se druh na Slovensku vyskytuje pouze na pěti slatinných lokalitách ve vegetaci svazu *Caricion davallianae* v nadmořských výškách 680–940 m n. m., a to v Popradské kotlině (svahová pramenná loučka Vysoká Bazička jihovýchodně od Lendaku a NPR Belianske lúky) a ve Slovenském ráji (tři lokality v okolí osady Pusté Pole). Kromě toho se vyskytuje v (sub)alpinském stupni výlučně na vápencovém podkladě ve vegetaci svazu *Caricion firmae*, přičemž nejvíce údajů pochází z Belianských Tater, méně pak z Nízkých Tater a Malé Fatry. Ve Velké Fatře jsou známy pouze dvě lokality: Blatnická dolina – dolinka Mohoš (Pilous 1999) a Skalná dolina (Šoltés et al. 2004). Obě lokality jsou ve stejné oblasti jako nový nález (bradlová část Velké Fatry), nicméně obě zachycují výskyt na mokré skále. Nově nalezená lokalita tak představuje šestou slatinnou lokalitu druhu na Slovensku. Slatina v závěru Rakytovské doliny je tvořena mozaikou vývěřů vápnitě podzemní vody a sušších míst, v mechovém patře v místě výskytu mechu dominoval druh *Scorpidium cossonii*, dále se vyskytovaly *Calliergonella cuspidata*, *Campylium stellatum* nebo *Palustriella commutata*. Populace druhu zahrnovala několik trsíčků o velikosti několika centimetrů čtverečních (obr. 2) a vtrošené rostlinky mezi ostatními mechorosty. Naměřené parametry podzemní vody byly: pH 7,7 a konduktivita 360 $\mu\text{S}\cdot\text{cm}^{-1}$.

Cryphaea heteromalla **NE** → **DD** (I. Marková)

- Česká rep., CHKO Labské pískovce, okr. Děčín, Jetřichovice: PR Pavlínino údolí, *Fraxinus excelsior* v jasanovo-olšovém luhu v nivě Chříbské Kamenice při západním okraji rezervace 1,1 km od kostela [50°50'43,4"N, 14°24'07,0"E, kv. 5152c], 235 m n. m., 10. 5. 2024 leg. I. Marková, herb. I. Marková. Velikost populace 8 cm², na kmeni ve výšce 170 cm nad zemí, bez doprovodných druhů. Malá málo vitální populace, většina rostlinek byla pokrytá sorediemi lišejníků.

Čtvrtý nález pro Českou republiku (Kučera & Vicherová 2019, Bryonora 73: 70, 2024) a první v Labských pískovcích. Nejbližší populace v Sasku se nachází v širším okolí Budyšina (viz Die Moose Deutschlands, www.moose-deutschland.de).

Discelium nudum **VU** (Š. Koval & H. Švandová)

- Česká rep., okr. Bruntál, Roudno: vlhká jílovitá hlína na pasece po lese vytěženém při kůrovcové kalamitě 3,1 km ZJZ od kostela [49°53'27,6"N, 17°28'14,2"E, kv. 6170b], 610 m n. m., 10. 7. 2024 not. Š. Koval & H. Švandová, det. Š. Koval. Protonema a dva ca 4 cm² shluky samčích rostlinek na kraji koleje vyježděné lesní technikou.
- Česká rep., okr. Bruntál, Roudno: vlhká hlína na břehu nově vybudovaného rybníka Rýžovník 3,5 km JZ od kostela [49°52'52,9"N, 17°28'11,6"E, kv. 6170b], 630 m n. m., 8. 9. 2024 not. Š. Koval & H. Švandová, det. Š. Koval. Velmi hojně porosty samčích rostlinek a vyšší stovky mladých sporofytů (obr. 3) při jihovýchodní hraně rybníka na samém okraji vody.
- Česká rep., okr. Bruntál, Roudno: vlhká jílovitá hlína uprostřed lesní cesty 4,1 km JZ od kostela [49°52'32,4"N, 17°27'54,1"E, kv. 6170b], 650 m n. m., 10. 8. 2024 not. Š. Koval. Protonema a dva drobné shluky samčích rostlinek.

- Česká rep., okr. Bruntál, Křišťanovice: vlhká jílovitá hlína na břehu tůně na Důlním potoce 2,4 km ZSZ od kostela [49°51'21,2"N, 17°28'43,6"E, kv. 6170b], 625 m n. m., 28. 8. 2024 not. Š. Koval. Dva drobné porosty samčích rostlinek a protonematu.
- Česká rep., okr. Olomouc, Nové Valteřice: vlhká jílovitá hlína v koleji lesní cesty a břeh cesty 2,4 km SSZ od kostela [49°51'42,9"N, 17°27'42,2"E, kv. 6170b], 675 m n. m., 20. 7. 2024 leg. Š. Koval & H. Švandová, det. Š. Koval, herb. Š. Koval. Protonema, shluky samčích rostlinek a ca deset mladých sporofytů na kraji cesty a v koleji cesty.
- Česká rep., okr. Olomouc, Nové Valteřice: vlhká jílovitá hlína v koleji lesní cesty a břeh cesty 1,2 km SZ od kostela [49°50'49,8"N, 17°27'29,9"E, kv. 6170b], 625 m n. m., 28. 8. 2024 not. Š. Koval & H. Švandová, det. Š. Koval. Hojné porosty samčích rostlinek a protonematu na ploše několika desítek dm² na vlhké jílovité hlíně odvodňovací rýhy na kraji paseky.

V údolí potoka Rýžovník byl druh nalezen v roce 2009 ve velmi hojné populaci na vlhké jílovité cestě (viz Bryonora 44: 36, 2009), tehdy bylo celé údolí zarostlé smrkovým lesem. Po roce 2017 byla většina lesa zničena kůrovcem, celé údolí bylo vykáceno a podmínky se zde zcela změnily. Lesní technikou narušované jílovité podloží však druhu vyhovuje a ten se zde nyní, patrně i díky neustálému pohybu techniky, úspěšně šíří.

Obr. 3. Mech drobnolístek nahý (*Discelium nudum*), Roudno na Bruntálsku, 8. 9. 2024. Foto Š. Koval.
Fig. 3. The moss *Discelium nudum*, Roudno, Bruntál District, 8 September 2024. Photo Š. Koval.

Fissidens arnoldii **EN** (P. Dřevojan)

- Česká rep., okr. Kolín, Ratboř: přeпад Skokanovského rybníka vylámaný ve skále 1,1 km VSV od kostela [49°58'53,1"N, 15°10'22,0"E, kv. 6057a], 270 m n. m., 30. 7. 2025 leg. P. Dřevojan, det. Z. Hradílek, BRNU.
- Česká rep., okr. Kolín, Pašinka: pískovcový kámen uprostřed koryta Polepky 0,6 km VJV od zámku [49°59'49,1"N, 15°11'39,4"E, kv. 6057a], 220 m n. m., 30. 7. 2025 leg. P. Dřevojan, det. Z. Hradílek, BRNU.
- Česká rep., okr. Kolín, Polepy: ostríhované kameny u studánky pod jezem na pravém břehu Polepky 450 m JZ od kaple [50°00'04,0"N, 15°12'08,6"E, kv. 5957c], 210 m n. m., 30. 7. 2025 leg. P. Dřevojan, det. Z. Hradílek, BRNU.
- Česká rep., okr. Kolín, Polepy: spodní část Polepského vodopádu na Polepce 0,7 km SV od kaple [50°00'31,2"N, 15°12'44,1"E, kv. 5957c], 205 m n. m., 30. 7. 2025 leg. P. Dřevojan, det. Z. Hradílek, BRNU.

V údolí Polepky na Kolínsku byl *Fissidens arnoldii* sbírán v průběhu 40. let 20. století (Hradílek & Němcová 2009). Při cíleném průzkumu jsem v úseku mezi obcemi Kořenice a Polepy mech zaznamenal na čtyřech lokalitách. Nelze však vyloučit, že zde roste i na dalších místech. Společně s údolím Labe na Děčínsku (např. Bryonora 59: 73, 2017) je to jediné území v České republice, kde byl v současnosti tento druh zaznamenán na několika lokalitách.

Orthotrichum rupestre **VU** (P. Dřevojan & Š. Koval)

- Česká rep., NP Podyjí, okr. Znojmo, Znojmo: skála na levém břehu Mašovického potoka u vtoku do vodní nádrže Znojmo 4,6 km ZJZ od vlakového nádraží [48°50'30,3"N, 15°59'57,5"E, kv. 7161d], 240 m n. m., 27. 12. 2024 leg. P. Dřevojan, rev. V. Plášek, BRNU.
- Česká rep., NP Podyjí, okr. Znojmo, Havraníky: skalky napravo od cesty k bývalému Judexovu mlýnu 0,5 km VSV od Šobeské lávky [48°48'46,9"N, 15°59'00,3"E, kv. 7161c], 255 m n. m., 25. 4. 2010 leg. M. Zmrhalová & Š. Koval, herb. Š. Koval.

V roce 1914 sbíral A. Oborný *Orthotrichum rupestre* v Mločím údolí (Vondráček 1993), což je část údolí Mašovického potoka. Na lokalitě u bývalého Judexova mlýna druh rostl v drobných populacích na více místech na skalkách a balvanech ve svahu nad cestou (obr. 4). Účastníci nedávného jarního setkání Bryologicko-lichenologické sekce konaného v NP Podyjí mech zaznamenali na několika dalších místech (Kučera et al. 2025). To ukazuje na to, že v údolí Dyje se tento šurpek vyskytuje zřejmě roztroušeně.

Plagiothecium latebricola **VU** (E. Mikulášková & M. Táborská)

- Česká rep., NP Šumava, okr. Prachatice, Stožec: starý porost v první zóně národního parku Pod kanálem ve východní části klidového území 4,3 km JJV od železniční stanice Stožec, borka starého buku [48°49'38,6"N, 13°51'25,6"E, kv. 7149c], 870 m n. m., 4. 7. 2025 leg. E. Mikulášková & M. Táborská, herb. E. Mikulášková.
- Česká rep., CHKO Třeboňsko, okr. Jindřichův Hradec, Majdalena: NPR Stará a Nová řeka, podmáčená olšina u západního břehu rybníka Podsedek 3 km SSV od kostela, tlející kmen [48°59'34,4"N, 14°52'02,0"E, kv. 7055a], 430 m n. m., 4. 5. 2022 leg. E. Mikulášková & N. Ilčáková, herb. E. Mikulášková.

Drobný bokoplodý stíhlý mech s úzkými listy, na kterých jsou typicky ve špičkách rozmnožovací tělíska. Roste ve vlhkých lesích od nižších po střední polohy, častěji na Moravě. V jižních Čechách se vyskytuje vedle

Obr. 4. Mech šurpek skalní (*Orthotrichum rupestre*), Havraníky na Znojemsku, 25. 4. 2010. Foto Š. Koval.
Fig. 4. The moss *Orthotrichum rupestre*, Havraníky, Znojmo District, 25 April 2010. Photo Š. Koval.

Šumavy také v Žofínském pralese (AOPK ČR 2025), kde byl autorkami tohoto příspěvku ověřen během terénního průzkumu v roce 2023.

Pogonatum nanum **VU** (P. Dřevojan & Š. Koval)

- Česká rep., CHKO Jeseníky, okr. Bruntál, Rýmařov-Janovice: jižně orientovaný rozvolněný travnatý břeh v příkopu silnice 1,2 km JZ od zámku Janovice [49°56'22,8"N, 17°14'14,9"E, kv. 6069c], 660 m n. m., 21. 12. 2024 leg. Š. Koval, herb. Š. Koval.
- Česká rep., okr. Brno-město, Brno-Kniničky: břeh pěšiny na žlutě značené turistické trase v doubravě v PR Břenčák 1,4 km VJV od kostela ve Veverské Bítýšce [49°16'13,1"N, 16°27'21,2"E, kv. 6764b], 265 m n. m., 1. 5. 2025 leg. P. Dřevojan, BRNU.

Lokalita na Rýmařovsku je třetím recentně známým místem výskytu druhu na severní Moravě (viz Bryonora 34: 28, 2004, Bryonora 54: 46, 2014). Plodné i sterilní drobné porosty se vyskytovaly roztroušené v ca 20m délce příkopu, celkově na ploše více než 5 dm² (obr. 5). Na Brněnsku druh rostl na břehu pěšiny spolu s mechy *Buxbaumia aphylla* a *Heterocladium dimorphum* (viz Dřevojan 2025), které náleží mezi vzácnější druhy naší bryoflóry. Nejbližší recentní výskyt *Pogonatum nanum* byl zjištěn pravděpodobně v PR Velká skála v údolí Jihlavy u Lhánic (Kubešová et al. 2016).

Obr. 5. Mech ploníček nízký (*Pogonatum nanum*), Janovice u Rýmařova, 26. 12. 2024. Foto Š. Koval.

Fig. 5. The moss *Pogonatum nanum*, Janovice near the town of Rýmařov, Bruntál District, 26 December 2024. Photo Š. Koval.

Tayloria tenuis EN (Š. Koval)

- Česká rep., CHKO Jeseníky, okr. Bruntál, Stará Ves-Žďárský Potok: hlna se zbytky tlejícího dřeva na kraji lesa u plochy pro sklad dřeva při lesní cestě na levém břehu Splavského potoka 180 m SSZ od jeho soutoku se Žlutým potokem [49°59'30,9"N, 17°10'39,3"E, kv. 6069a], 825 m n. m., 14. 6. 2021 leg. Š. Koval, rev. J. Kučera, CBFS, herb. Š. Koval.

Obr. 6. Mech mrvenka štíhlá (*Tayloria tenuis*), Žďárský Potok na Bruntálsku, 14. 6. 2021. Foto Š. Koval.
Fig. 6. The moss *Tayloria tenuis*, Žďárský Potok, Bruntál District, 14 June 2021. Photo Š. Koval.

Druhá recentně známá lokalita tohoto velmi vzácného mechu v Hrubém Jeseníku (viz Bryonora 50: 43, 2012), v minulosti jeho výskyt na nedalekém rašeliništi na Skřítku uvádí Šmarda (1950, 1952).

Druh byl v roce 2021 na lokalitě nalezen na ploše ca 3 × 4 m, z toho více než 1 m² tvořil téměř čistý a bohatě plodný porost (obr. 6). Výskyt byl v dalších letech sledován, populace postupně viditelně slábla, jak místo zarůstalo vegetací. V roce 2024 již bylo nalezeno jen několik malých souvislých porostů na ploše ca 10 dm² a v okolí jen roztroušeně samostatné rostlinky. V roce 2025 byla v lese nad místem výskytu provedena probírka a přes místo byla vyježděna provizorní cesta, nalezeno bylo jen několik desítek rostlinek roztroušených na zbytcích neporušené plochy. Místo bude nadále sledováno. Není vyloučené, že toto mechanické narušení populaci druhu opět oživí.

Vzhledem k problematickému rozlišení *Tayloria serrata* a *T. tenuis* byly sbírané rostliny *T. tenuis* ověřeny i molekulárně.

PODĚKOVÁNÍ

Petra Hájková byla podpořena dlouhodobým výzkumným projektem Akademie věd České republiky (RVO 67985939) a projekty GAČR (číslo GA25-15831S) a TAČR (SQ01010075, Živá infrastruktura minerálních pramenů – přírodě blízká opatření podporující udržitelné využití lázeňské krajiny regionu západních Čech), během jejichž řešení učinila nálezy zmiňované v textu.

LITERATURA

- AOPK ČR (2025): Nálezová databáze ochrany přírody. – <https://portal23.nature.cz/nd/> [26. 9. 2025].
- Bryophyte Portal (2025): Consortium of Bryophyte Herbaria. – <https://bryophyteportal.org/portal> [26. 9. 2025].
- Dítě D., Šoltés R., Hájková P. & Hájek M. (2011): Reliktný druh *Catoscopium nigrum* (Bryophyta) na slatinných rašeliništích Západních Karpát. – Bryonora 48: 14–20.
- Dřevojan P. (2025): Pozoruhodné nálezy mechů z Moravy. – Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci 328: 58–86.
- Duda J. (1971): *Scapania compacta* (A. Roth) Dum. – In: Duda J. & Váňa J., Die Verbreitung der Lebermoose in der Tschechoslowakei – IX, Časopis Slezského muzea, ser. A, 20: 54–56.
- Duda J. & Váňa J. (2017): *Scapania* (Dumort.) Dumort. – kýlnatka. Verze 1.1. – In: Kučera J. [ed.], Mechorosty České republiky. On-line klíče, popisy a ilustrace. – <https://botanika.prf.jcu.cz/bryoweb/klic/genera/scapania.html> [26. 9. 2025].
- Hájková P., Stechová T., Šoltés R., Šmerdová E., Plesková Z., Dítě D., Bradáčová J., Můtnánová M., Singh P. & Hájek M. (2018). Using a new database of plant macrofossils of the Czech and Slovak Republics to compare past and present distribution of hypothetically relict fen mosses. – Preslia 90: 367–386.
- Hradílek Z. & Němcová L. (2009): Rozšíření mechů *Fissidens arnoldii* a *F. rufulus* v České republice a na Slovensku. – Zprávy České botanické společnosti 44: 103–112.
- Kubešová S., Kučera J., Jandová J., Manukjanová A., Novotný I., Táborská M. & Tkáčiková J. (2016): Mechorosty zaznamenané během jarního bryologicko-lichenologického setkání na Mohelenském mlýně v dubnu 2016. – Bryonora 58: 28–37.

- Kučera J. (2009): Bryoflora of the Žofínský Prales [sic!] nature reserve (Novohradské hory Mts., South Bohemia). – *Silva Gabreta* 15: 97–120.
- Kučera J., Dřevojan P., Holá E., Janošík L., Kubešová S., Marková I., Mikulášková E., Musil Z., Novotný I., Procházková J. & Pulkrabová J. (2025): Mechorosty zaznamenané během 29. jarního setkání Bryologicko-lichenologické sekce ČBS v NP Podyjí. – *Bryonora* 75: 71–82.
- Kučera J., Müller F., Buryová B. & Voříšková L. (2003): Mechorosty zaznamenané během 10. jarního setkání Bryologicko-lichenologické sekce v Krásné Lípě (NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce). – *Bryonora* 31: 13–23.
- Kučera J., Vaňa J. & Hradílek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: updated checklist and Red List and a brief analysis. – *Preslia* 84: 813–850.
- Kučera J. & Vicherová E. (2019): *Cryphaea heteromalla* (Hedw.) Brid. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 60, *Journal of Bryology* 41: 287.
- Mišíková K., Godovičová K., Šírka P. & Šoltés R. (2020): Checklist and red list of mosses (Bryophyta) of Slovakia. – *Biologia* 75: 21–37.
- NYBG (2025): Index Herbariorum. – Steere Herbarium, New York Botanical Garden, <http://sweetgum.nybg.org/science/ih/> [16. 9. 2025].
- Pílus Z. (1999): *Catosciopium nigratum* (Hedw.) Brid. na Slovensku. – *Bryonora* 23: 3–4.
- Soldán Z. (1991): Rozšíření mechů *Brachydontium trichodes* (Web.) Milde a *Campylostelium saxicola* (Web. et Mohr) B.S.G. v Československu. – *Zprávy Československé botanické společnosti* 26: 69–77.
- Stebel A. (2006): The mosses of the Beskidy Zachodnie as a paradigm of biological and environmental changes in the flora of the Polish Western Carpathians. – Medical University of Silesia, Katowice & Sorus, Poznaň.
- Šírka P., Bradáčová J., Godovičová K., Manukjanová A., Mikulášková E., Novotný I., Plaček J., Singh P., Vicherová E., Zmrhalová M. & Kučera J. (2020): Machorasty zaznamenané počas 31. jesenného stretnutia Bryologicko-lichenologickej sekcie ČBS na Poľane. – *Bryonora* 66: 34–50.
- Šírka P. & Kubešová S. (2025): *Campylostelium saxicola* Bruch & Schimp. – In: Csiky J. et al., New records and noteworthy data of plants, algae and fungi in Central Europe and adjacent regions, 1, *Comprehensive Plant Biology* 49: 382.
- Šmarda J. (1950): Květena Hrubého Jeseníku. – *Časopis Moravského musea v Brně, Přírodověda*, 35: 78–156.
- Šmarda J. (1952): Mechorosty Hrubého Jeseníku. – *Přírodovědecký sborník Ostravského kraje* 13: 447–488.
- Šoltés R., Kubinská A., Kliment J. & Bernátová D. (2004): Machorasty Velké Fatry. – *Ochrana přírody* 23: 58–95.
- Štechová T., Holá E. & Manukjanová A. (2019): Bryologický inventarizační průzkum (závěrečná zpráva) PP Podhorní slatě. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Praha.]
- Tájek P. (2016): Závěrečná zpráva z průzkumu mokřadu Rašeliště a pramenné vývěry Slavkovského lesa. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Slavkovský les, Mariánské Lázně.]
- Válek B. (1962): Luční půdy a porosty v okolí Nové Vsi u Bečova v Slavkovském lese. – *Vědecké práce Výzkumného ústavu meliorací v Praze* 4: 97–142.
- Vondráček M. (1993): Revize a rozšíření druhů rodu *Orthotrichum* Hedw. v České a Slovenské republice. (Musci). – *Sborník Západočeského muzea v Plzni, Příroda*, 85: 1–76.